

УДК 811.161.2'42

ВІДЛУННЯ СЛОВА ІВАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО В МОВІ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ ПАВЛА ЗАГРЕБЕЛЬНОГО

ГОЛІКОВА
Наталія Сергіївна,

доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри української
мови Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара;
просп. Гагаріна, м. Дніпро, 7249010;
E-mail: nataliaholikova62@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4157-1275>

Nataliia
HOLIKOVA,

Doctor of Philology, Prof., Oles
Honchar Dniprovsk National
University;
72 Gagarin Ave., Dnipro 49010,
Ukraine;
E-mail: nataliaholikova62@gmail.com

У статті досліджено інтертекстуальну взаємодію стилістем, що в художніх творах І. Котляревського і П. Загребельного репрезентують поняття «сміхова культура». Виявлено мовно-естетичні знаки в епічній бурлескно-трагедійній поемі «Енеїда» І. Котляревського, які функціонують як цитати або слугують зразком для творення виражально-зображальних засобів – носіїв гумористичної аксіології в мові романів П. Загребельного. Індивідуально-авторські риторичні фігури прозаїка комплексно проаналізовано в межах лінгвостилістики, етнолінгвістики, теорії інтертекстуальності, літературної ономастики.

Ключові слова: індивідуально-мовна картина світу, стилістема, інтертекстема, сміхова культура, гумор, аксіологія.

Художньо-літературна спадщина Павла Архиповича Загребельного – це наслідок копіткої інтелектуальної праці письменника-мислителя. Маркувальними компонентами ідіолекту митця є численні виражально-зображальні засоби, які мають високий ступінь стилістичного потенціалу в емоційно-оцінній площині його мовотворчості. У структурі стилістичних значень багатьох складників лінгвостилію П. Загребельного наявні додаткові конотації, пов'язані із протиставленнями «високий стиль» – «знижений стиль», «офіційність» – «розмовність», «гумор» – «сатира», «позитивна оцінка» – «негативна оцінка» тощо. Специфічні ознаки авторського

<https://doi.org/10.37919/0201-419X-2019.91.6>

«почерку» пізнаємо, зокрема, за своєрідними, смислово навантаженими текстовими одиницями – стилістемами, що оприявлюють категорію гумору в індивідуально-мовній картині світу (ІМКС) письменника й водночас становлять один із художньо ословлених сегментів сміхової культури в ціннісній картині світу української етноспільноти.

Дослідження таких стилістем у межах сучасної інтегративної стилістики, орієнтованої на новітні тенденції розвитку лінгвоукраїністики, актуалізує низку питань, що стосуються пізнання різновидів комунікативних стратегій, «у яких важливу роль відіграє категорія оцінки з її неодмінним національно-культурним компонентом» [Єрмоленко 2005: 113]. Тому індивідуально-стильові особливості «стратегічних» засобів сміхотворення в художній прозі П. Загребельного варто вивчати в тісному взаємозв'язку мовознавчих галузей, що насамперед дають змогу увиразнити інтертекстуальні зв'язки мовосвіту письменника з найкращими зразками лінгвокультурного універсуму.

«Чужі» слова – інтертекстеми – загалом виконують важливу семантико-стилістичну роль у вертикальному контексті художньої прози П. Загребельного. Вони формують функціонально-інтерсеміотичну систему, у межах якої інтегровано текстові взірці світової класики та не менш смислово значущі висловлення сучасних митців. Письменник «ущільнював» тексти романів крилатими словами та філософськими роздумами з прозових, поетичних і драматичних творів багатьох авторів, зокрема В. Шекспіра, Й. Гете, О. Пушкіна, Т. Шевченка, Ф. Достоєвського, І. Франка, П. Тичини, В. Сосюри, А. Малишка та ін.

Джерельною базою для цитування в романах прозаїка нерідко слугує поезія і драматургія зачинателя сучасної української літератури Івана Петровича Котляревського, яскравий, самобутній таланти і художньо-естетичні принципи якого позначилися на спадщині українських письменників ХІХ – ХХ ст. Відлуння образно-метафоричного слова класика, насиченого світлим гумором, скерованого на художню правду, що була однією з найважливіших аксіологічних першооснов

творчості тогочасних просвітителів [Яценко 1982: 13], по-особливому відчуваємо в мові прози П. Загребельного.

У лінійних контекстах його творів здебільшого фігурують «запозичення» з «Енеїди» І. Котляревського. Наприклад, у романах «Південний комфорт» і «Левине серце» інтертекстуальний перегук утілюють фрагменти з поетичної строфи *Тут їли рознії potravи, / І все з полив'яних мисок, / І самі гарнії приправи / З нових кленових тарілок: / Свинячу голову до хрїну / І локишину на перемїну, / Потїм з підлевою індик; / На закуску куліш і кашу, / Лемїшку, зубці, пуртю, квашу / І з маком медовий шулик* (Енеїда: 42). Загалом зберігаючи прототекстовий емоційно-оцінний відтінок гумористично-оповідної тональності, інтертекстеми з цього поетичного уривка у висловленнях прозаїка функціонують як дещо смислово трансформовані мовні одиниці, пор.: ... *тут, здається, те й знали, що їли чотири рази на день [...], вже зранку об'їдалися котлетами, млинцями, запіканками, бабками, обжирання, мов у «Енеїди» Котляревського (свинину їли там до хрїну і локишину наперемїну, потїм з підливою індик...)*... (Південний комфорт: 321 – 322) та *Коло сїльради вона (Котя) перескочила до Самуся, коло ферм знов до Левенця, так і їздила поперемїнно, як ото в «Енеїди»: Свинину їли там до хрїну і локишину наперемїну. Хто був свининою, хто локишиною, – не важило* (Левине серце: 151). У першому лінійному контексті стилістема, зберігаючи первинний зміст, набуває додаткових іронїйних смислових конотацій; у другому, – навпаки, цитата відбиває ту саму гумористичну аксіологію, що й у протоджерелі, але репрезентує метафоризацію первинної сутності за схожістю характеру протікання дій, означених слововживаннями *поперемїнно* (метатекст) – *наперемїну* (прототекст). Крім того, лексеми *свинина* й *локишина* з наведеної цитати І. Котляревського в романі П. Загребельного функціонують як індивідуально-авторські метафори, які є наслідком асоціативного зближення назв страв (прототекст) і персонажів (метатекст). В ідіолекті прозаїка такий мовно-ігровий прийом – це один із стилістичних засобів сміхотворення: *Найбільше йому (Щусеві) сподобалося, що Котя катається поперемїнно з обома, про свинину й локишину*

він теж колись читав у Котляревського і міг би радіти, що вивчення української літератури в школі знадобилося і його доньці, і йому самому (Левине серце: 152).

У поемі «Енеїда» І. Котляревського закладено підмурівки для формування мовно-літературного сегмента української сміхової культури. Відомо, що саме явище сміхової культури в художній літературі всебічно обґрунтував М. М. Бахтін. Науковець розглянув жанрові особливості роману Ф. Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель», проаналізував зокрема систему образів твору й дійшов висновку, що народна культура карнавалізує повсякдення під час свят і в такий спосіб перетворює сміх на багатовимірну культурну гру [Бахтин 1990: 536]. Кваліфікуючи гумор як світоглядний феномен, дослідник під гаслом сміхової культури дослідив усі твори М. Гоголя, що дало змогу й іншим літературознавцям (С. С. Аверінцев, Д. С. Лихачов, В. Я. Пропп та ін.) поширити це поняття на творчість тих чи тих письменників.

За жанровими ознаками епічна бурлескно-трагестійна поема «Енеїда» І. Котляревського певною мірою співвіднесена з творами, у яких, на думку М. М. Бахтіна та його послідовників, а також опонентів, змодельовано й вербалізовано поняття сміхової культури. Утім, «перевдягання» античних героїв в українське вбрання, жартівливо ословлене в поемі, мало чим нагадує «карнавал», що символізує реальність, у якій висміюють суб'єктів гумору. «Очуднена» оповідь І. Котляревського «базується на національній дійсності і ведеться з погляду національних уявлень про неї» [Яценко 1982: 13]. Акцентування на бурлескові, сміховій основі твору, – зауважує С. Я. Єрмоленко, – свого часу відволікало від завуальованого змісту поеми, від її езопової мови, за якою постає глибоко захована ідея незалежності Української держави [Єрмоленко 2009: 58 – 59]. В «Енеїді» своїх персонажів – козаків – класик не висміює, а дотепно осмішнює за допомогою низки риторичних фігур, що репрезентують категорію гумору в його ІМКС. Індивідуально-авторські стилістичні компоненти такого зразка є смислово та функціонально значущими компонентами емоційно-аксіологічного поля мовотворчості письменника.

Водночас вони становлять мовно-літературне осердя всієї української сміхової культури.

На нашу думку, традиції сміхотворення, започатковані в «Енеїді» І. Котляревського, передусім вплинули на формування гумористично-оповідної тональності романів «Левине серце» і «Вигнання з раю» П. Загребельного, що між собою пов'язані сюжетом і персонажами. З перших і до останніх сторінок діалогії сприймаємо тексти художніх творів як філософське осмислення світу українським народом. Персонажі з оптимізмом за допомогою сміху вирішують будь-які проблеми: – *Сміх – це здоров'я трудящих, – поважно сказав Варфоломій Кнурець. І повторив: – Здоров'я трудящих* (Левине серце: 112); *Стотурботний день кінчився реготом, і Гриша повірив у силу життя* (Вигнання з раю: 318); – *Ха-ха-ха! – Го-го-го! – Хе-хе-хе! – Га-га-га! – Хи-хи-хи! – Гу-гу-гу! – Хо-хо-хо! – Ге-ге-ге! Отак би сміялися веселоярівці і так би жили, сміючись, коли б не... так якщо б не... та аби не... та що би не...* (Вигнання з раю: 318 – 319). Слововживання *смiх, регiт, смiятися, смiючись* у проілюстрованих висловленнях, а також низка звуконаслідувальних вигуків в останньому контексті є тими релевантними одиницями, що «насичують» гумористичною аксіологією семантичну структуру не лише наведених синтаксичних сегментів, а й увесь зміст творів. Такі стилістеми передають основний прагматичний смисл художньої оповіді: для персонажів романів «Левине серце» й «Вигнання з раю» сміх як вияв радості, веселощів, нервового збудження – це не просто психофізіологічна функція людини, а насущна потреба, невід'ємний атрибут їхнього життя.

У лінгвонаративній партитурі діалогії П. Загребельного постійно вловлюємо жартівливо-доброзичливі ноти комізму, нерідко суголосні з домінантними компонентами регістру сміхотворення І. Котляревського. На початку роману «Левине серце», де увагу читачів зацентровано на світобудовних основах села (*Ще трохи слід сказати про обставини, харчі, одяг і транспортні засоби в Світлоярську* (Левине серце: 15)), натрапляємо на підрядковий коментар: *Коли Леся Українка і М. Коцюбинський були в Полтаві на відкритті пам'ятника Котляревському, то в меню урочистого обіду значилася*

севрюга по-келебердянськи. Ласував нею і М. Рильський, завдяки його дружбі з академіком Д. Яворницьким, для якого, як відомо, були приступні всі скарби нашого сивого Дніпра. А от уже Михайлу Стельмаху, так само, як і авторові, не довелося скуштувати цієї страви... (Левине серце: 15). Отже, на авансцену гумористичної оповіді прозаїк відразу виводить класика сміхової культури, до мовотворчості якого послідовно – явно чи приховано – апелює в романах «Левине серце» та «Вигнання з раю». Водночас у такій жартівливій формі, коли поряд з іменами відомих особистостей у центрі уваги читача постає номінація *севрюга по-келебердянськи*, П. Загребельний актуалізує етнопізнавальну функцію назв традиційних українських страв, яку свого часу актуалізував ще автор «Енеїди».

В епічній поемі І. Котляревського, як відомо, показові назви українських страв і напоїв (близько ста номенів), зокрема: *І ласоці все тільки їли, / Слатьони, коржики, стовпці, / Варенички пшеничні білі, / Пухкі з кав'ярком буханці; / Часник, розіз, паслін, кислиці, / Козельці, терн, глід, полуниці, / Круті яйця з сирівцем; / І дуже вкусную яєшню, / Якусь німецьку, не тутешню, / А запивали все пивцем* (Енеїда: 97) та ін.

Так само, як і в «Енеїді», назви традиційних українських страв у прозі П. Загребельного функціонують з гумористичною конотацією в дусі «теорії»: *Харчі в часи давні цілком залежали від природних умов і від географічного розташування місцевості* (Левине серце: 15). Найдокладніше прокоментовано «варенички пшеничні білі»: *Ні, світлоярівці нічого не читають про вареники – вони їх варять і їдять на здоров'я! А варять тут вареники з сиром (свіжим і соленим), з картоплею (давленою, кришеною і тертою), з капустою (свіжою й квашеною), з м'ясом, з соминою (колись були й з осетриною), з потрібкою, з салом (світлоярівський спеціалітет!), з яєчнею (теж спеціалітет), з вудрею (розмочена конопляна макуха), з вишнями, з яблуками, з малиною, з шовковцями, з пасльоном, з ожиною, з калиною, з гарбузом, з маком, а також з «таком»... (Левине серце: 16).*

Виразий міжтекстовий перегук нанизованих стилістем і в таких мікроконтекстах. Пор.: *Сиділи руки поскладавши, /*

Для них все празники були, / Люльки курили, полягавши, / Або горілочку пили, / Не тютюнку і не пінну, / Но третьопробну, перегінну, / Настояню на бодян; / Під челюстями запікану / І з ганусом, і до калгану, / В ній був і перець, і шапран (Енеїда: 97) та *Досить спокійно сприйняли світлоярівці зникнення різнокольорових (іноді й вельми славних) українських горілок, всіх отих «Полтавських», «Сумських», «Чернігівських», «Вінницьких», «Запіканок», «Спотикачів», «Перцівок», «Вишнівок», «Слив'янок», «Калганівок», «Зубрівок» та інших* (Левине серце: 141).

Ампліфікація і градація – загалом найпродуктивніші риторичні фігури в художній мовній практиці обох сміхотворців. Специфічною ж рисою ідіолекту І. Котляревського є багатокомпонентні ампліфікаційні ряди семантично зближених лексем, наприклад: *Неначе дурману із'їла* (Дідона), / *Залаяла Енея так: / «Поганий, мерзкий, скверний, бридкий, / Нікчемний, ланець, кателик! / Гульвіса, пакосний, пресидкий, / Негідний, злодій, єретик!»* (Енеїда: 49). П. Загребельний нерідко досягає комізму, конструюючи розгалужені синтаксичні побудови, у яких фігурує кілька рядів близькозначних слів: *З раннього ранку до пізньої ночі [...] по асфальту [...] в тріскотняві, стрілянині, пахканні, чмиханні, в завиванні, скреготі, гудінні, брязкотікотилося все, що могло котитися, бігло, летіло, мчало навмання, наосліп, оскаженіло, наввипередки. Їхали машини вантажні, легкові, державні, колгоспні, власні; їхали мотоцикли й трактори, колісні йгусеничні, з причепами й охляп, по ділу й без діла...* (Левине серце: 142 – 143).

Інтертекстуальний зв'язок мовотворчості І. Котляревського та П. Загребельного простежуємо у функціональній і структурно-семантичній схожості низки стилістем (інтертекстем, прецедентних імен, літературно-художніх антропонімів, фольклоризмів, слів-символів тощо), що постають унаслідок мовної гри і є носіями гумористичної аксіології в ІМКС письменників.

Тексти всіх романів П. Загребельного насичені, зокрема, іменами реальних осіб і літературно-художніх антропонімів, яким притаманна гумористична конотація. Наприклад, в

уривку *Головне: людей там* (на агростанції) *небагато і жити вони не дуже заважають. Є Паталашка, є Щириця, є Ляпка. Як в «Енеїді»: «прямі були і кривоногі, були видющі і сліпі»* (Тисячолітній Миколай II: 258) прізвища художніх образів, асоційовані з персонажами поеми «Енеїда» І. Котляревського, є компонентом індивідуально-авторської сміхової культури романіста.

Мовно-зіставний аналіз творів сучасного прозаїка та поета-класика засвідчують, що обидва письменники активно послуговувалися «скарбами» світової лінгвокультури. Наприклад, у вертикальному контексті «Енеїди» І. Котляревського функціонує ім'я *Харон*, що, як відомо, у грецькій міфології номінує перевізника померлих у царство Аїда: *Хароном* *перевізник звався, / Собою дуже величався, / Бо і не в шутку був божок...* (Енеїда: 82); *Як проти сонця рій гуляє, / Гули сі так неборакі, / Харона* *плачучи прохали, / До його руки простягали, / Щоб взяв з собою на каюк* (Енеїда: 83) тощо. Унаслідок вокалічно-паронімічної атракції міфічні імена *Харон* – *Хірон* (кентавр) формують парне сполучення слів – риторичну фігуру, що в романі «Південний комфорт» П. Загребельного додає іронічних відтінків до характеристики персонажа твору: *Ви вже вгадали – наш Корифей. Неминучий, як Харон, мудрий, як Хірон* (Південний комфорт: 337).

Своєрідний перегук ІМКС І. Котляревського та П. Загребельного простежуємо і щодо функціонального навантаження фольклоризмів (пор.: *Приїхала, загримотіла, / Кобиляча мов голова, / К Нептуну в хату і влетіла / Так, як із вирію сова* (Енеїда: 68) і *Полковники гризуться коло мого* (Богдана) *ложка смертного. Ходять по помосту, великі, обурливо здорові, байдужі, стукотять-грюкотять, як кобиляча голова в казці* (Я, Богдан: 662). Індивідуально-стильовою нормою романістики П. Загребельного є опертя на народнопісенний універсум українського народу. Зокрема, функцію цитат або алюзій виконують повторювані фрагменти з народної пісні «Ой під вишнею, під черешнею», яку свого часу популяризував І. Котляревський у п'єсі «Наталка Полтавка»: *...тільки й знав* (дід Левенець), *що вихваляв свого сина, не забуваючи нагадувати про їхнього славетного предка – полтавського*

полковника Прокопа Левенця, який уже триста років тому володів у славній Полтаві **і ставком, і млинком, і вишневим садком** (Левине серце: 66); – *Та тут справжня латифундія! – не стримався від подиву Шульга. Як же це трофейники Соловейчика не випередили тебе, капітане? І маркітантську лавку прогавили, і ставок та млинок* (Юлія: 64).

Вплив релевантних компонентів ідіолекту І. Котляревського на мовотворчість П. Загребельного відчуваємо й там, де в текстах художньої прози немає прямого цитування, а наявні лише сигнальні мовні знаки, за якими пізнаємо «почерк» автора «Енеїди»: *Все правильно! – зраділо вигукнув він* (Самусь). – **Відчепись, аби не перечепивсь, а коли й зачепишся, то, значить, не почепись і не вчепи, а таки ж підчепи!** – *Ич, ціцерон-макарон!* – *зареготав Щусь* (Левине серце: 77). У наведеному контексті прикладкове парне сполучення *ціцерон-макарон* виконує функцію натяку на те, що низку виділених спільнокореневих слововживань потрібно кваліфікувати як макаронізми, якими насичена поема класика і які слугують одним з мовностилістичних засобів сміхотворення в «Енеїді».

На нашу думку, системне вивчення лінгвальних складників сміхової культури П. Загребельного як важливого сегмента ІМКС прозаїка є перспективним для лінгвостилістики та інтегративних мовознавчих галузей антропоцентричного спрямування. Комплексний підхід до потрактування індивідуально-мовних особливостей ідіолекту письменника слугуватиме формуванню однієї з наймолодших галузей сучасного мовознавства – лінгвоперсонології.

Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. 2-е изд. Москва: Художественная литература, 1990.

Єрмоленко С. Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження. *Мовознавство*. 2005. № 3 – 4. С. 112 – 125.

Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки української культури. Київ: Інститут української мови НАН України, 2009.

Яценко М. Т. Іван Котляревський. *Котляревський І. П. Поетичні твори. Драматичні твори. Листи*. Київ: Наукова думка, 1982.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

Вигнання з раю. – Загребельний П. А. Вигнання з раю: Романи. Київ: Радянський письменник, 1986.

Енеїда. – Котляревський І. П. Поетичні твори. Драматичні твори. Листи. Київ: Наукова думка, 1982.

Південний комфорт. – Загребельний П. А. Південний комфорт: Роман. Харків: Фоліо, 2004.

Тисячолітній Миколай. – Загребельний П. А. Тисячолітній Миколай: Роман. Ч. II. Харків: Фоліо, 2004.

Юлія. – Загребельний П. А. Юлія, або Запрошення до самовбивства: Роман. Харків: Фоліо, 2003.

Я, Богдан. – Загребельний П. А. Я, Богдан: Роман. Харків: Фоліо, 2008.

REFERECES

Bahtin, M. M. (1990). *The work of Francois Rabelais and the folk culture of the Middle Ages and the Renaissance*. 2nd edition. Moskva: Khudozhestvennaya literatura (in Rus.).

Yermolenko, S. Ya. (2005). Linguistic stylistics: basic concepts, directions and methods of research. *Movoznavstvo*, 3 – 4, 112 – 125 (in Ukr.).

Yermolenko, S. Ya. (2009). *Linguistic and aesthetic signs of Ukrainian culture*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy (in Ukr.).

Yatsenko, M. T. (1982). *Ivan Kotlyarevsky. Ivan Kotlyarevsky. Poetry. Dramatic works. Letters*. Kyiv: Naukova Dumka (in Ukr.).

LEGEND

Вигнання з раю. – Zahrebelny, P. A. (1986). *Vyhnannia z raiu*. Kyiv: Radyans'kuu pys'mennyk (in Ukr.).

Енеїда. – Kotlyarevsky, I. P. (1982). *Poetry. Dramatic works. Letters*. Kyiv: Naukova dumka (in Ukr.).

Південний комфорт. – Zahrebelny, P. A. (2004). *Pivdennyi comfort*. Kharkiv: Folio (in Ukr.).

Тисячолітній Миколай. – Zahrebelny, P. A. (2004). *Tysiacholitnii Mykolai*. P II. Kharkiv: Folio (in Ukr.).

Юлія. – Zahrebelny, P. A. (2003). *Yuliia, abo Zaproshennia do samovbyvstva*. Kharkiv: Folio (in Ukr.).

Я, Богдан. – Zahrebelny, P. A. (2008). *Ya, Bohdan*. Kharkiv: Folio (in Ukr.).

Статтю отримано 25.11.2019

Nataliia Holikova

THE REFLECTION OF IVAN KOTLYAREVSKY'S STYLISTICS IN LANGUAGE OF ARTISTIC PROSE OF PAVLO ZAGREBELNY

The article explores the intertextual interaction of stylists, who in the works of I. Kotlyarevsky and P. Zahrebelny represent the concept of «laugh culture». The linguistic and aesthetic signs in the epic burlesque-travesty poem «Aeneid» by I. Kotlyarevsky, which served as a model for the creation of expressive and pictorial means – carriers of humorous axiology in the language of a number of P. Zahrebelny's novels, are revealed. Attention is drawn to the fact that the foundations for the formation of a ridiculous culture as a genre segment of Ukrainian literature are laid in the poem «Aeneid» by I. Kotlyarevsky, which is written in a syllabic-tonic verse (iamb) – the size most appropriate for the Ukrainian language. The linguistic and literary traditions of ridicule are at the heart of the humorously narrative tonality of P. Zahrebelny's two novels – «The Lion's Heart» and «Exile from Paradise», which form the thematic-storyline. It is emphasized that the figure of I. Kotlyarevsky is a significant creative personality for P. Zahrebelny, who often appeals to the creator of the creator of Ukrainian literary language in his prose. The novelist dialogues with the artistic texts of the laughingstock, introducing meaningfully expressive fragments of them into the intersemiotic field of prose works. The intertextual interplay of linguistic components of the individual-linguistic paintings of the world of two writers can be traced in the functional and structural-semantic similarity of a number of style word, which are often the result of stylistic reception of the language game: intertext (linguocultural and ethno-language characters), literary and artistic anthroponyms, as well as words-symbols, which are functionally significant components of the peripheral-evaluative sphere. The individual and authorial rhetorical figures of P. Zahrebelny are comprehensively analyzed within the limits of linguistics, ethno-linguistics, theory of intertextuality, literary onomastics. It has been concluded that the linguistic creation of the prose contains an important humorous-axiological segment of artistic narrative, which is organically incorporated into the context of Ukrainian laugh culture.

Keywords: individual-linguistic picture of the world, style word, unit of intertext, laugh culture, humor, axiology.